

Lipták Ildikó

TENYÉSZBIKA

[SZÁZ ÉVE MÁR]

2018-02-20 | NOVELLA, SZÁZ ÉVE MÁR

Az én uramnak nagyon jó szaga volt. A jóisten tudja, hogy csinálta. Az, ha egy egész napi aratás után jött be, vagy ha a jószágot rendezte el, akkor is olyan volt, hogy én úgy elgyöngültem, szinte szégyeltem azt, ahogy éreztem iránta. „Nagyon nyomod a csípődöt, asszonka” – mondta ilyenkor, és magam is észrevettem, hogy tényleg az

öléhez nyomom magamat, még akkor is, amikor éppen nem volt illendő. Már úgy értem, hogy havi baj idején vagy nagypénteken nem csinálunk ilyet, de néha egész kiment a fejből, mert annyira finom volt az illata.

Nem tudom, honnan jön az ember szaga, és azt se, hogy miért változik meg, de tény, hogy mikor az uram a frontról visszajött, mintha egy másik ember lett volna. Hogyne fürdettem volna le! Az volt az első, hogy leszedtem róla azokat az átkozott nyüves rongyokat, és beleültettem egy nagy teknőbe. Még rozmaringot meg kamillavirágot is szórtam bele, a fejét jól átdörzsöltem sóborszesszel, aztán langyos, ecetes vízzel öblítettem, mert az mindenből kiszedi a bűdöset.

Itthon van

Ropogós, hófehér ágyneműt készítettem, a szekrényre egy kancsó édes bort, és a szoba sarkába letettem egy karcsú gyertyaszálat, hogy ne legyen egész sötét: hadd lássa, itthon van, a saját szobánkban. Reméltem, ha melléje fekszem, a fényben még jobban észreveszi, hogy a távollétében, ha nem is nagyon, de kissé asszonyosabb lett a formám, végre van mit fogni rajtam is, nem úgy, mint azelőtt, amikor a cimborái (hallottam nemegyszer) azzal csúfolódtak, hogy még a szülés után is gyereklánynak látszom. Tán a menhelyről hoztuk azt a kölyköt, vagy mi?

Nem vagyok híve az ilyen praktikáknak, soha nem adtam még a gyerekeknek egyebet, mint amit az orvos tanácsolt, de ezen az estén, Isten bocsássa meg nekem, a teájába tettem egy kevés rumot, hogy biztosan elaludjon, és meg ne zavarjon, míg mi az apjával azt csináljuk, amit rendes asszony csakis az emberével szokott. Mert én nem vagyok olyan, mint azok – ismerek nem egyet, s nem kettőt –, akik az uruk távollétében behálózzák a fiatal legényeket, akiket még nem lehet besorozni. Én nem csaltam meg az uramat, és akkor se tettem volna, ha a kisfiunkat lett volna kire hagyni. Én nem vagyok olyan.

Everett Historical, shutterstock.com

Szegény emberem csak ücsörgött az ágy szélén, én meg simogattam a hátát, és beszéltem hozzá, amilyen szépen csak tudtam. Meséltem neki a gyerekről, hogy mikor mit csinált, elmondtam mindent, amit a tábori lapokra is leírtam, úgyse tudtam, melyiket kapta meg, melyiket nem. Arról nem mertem mesélni, kik haltak meg a faluban, míg ő távol volt, mert nem akartam, hogy azokra a holtakra gondoljon, akiket látott, mert biztos, hogy látott. Aztán már alig jutott eszembe valami, és kezdtem is elfáradni, nagy nehezen lefektettem az ágyra, hozzábújtam, s akkor a bőre illatán olyasmit éreztem, amit korábban soha, de az se lett volna baj, ám az ismeretlen szag mellett nem találtam a régi ismerőst. Néztem az arcát, amit újra meg kellett ismerjek, simogattam a vállát, de azon is egész más alakban dudorodtak az izmok. Azt hittem, majd úgy fekszünk be egymás mellé, mint régen, mikor két vagy három napra elutazott a müncheni vásárra, hogy ültetni való gabonát hozzon?

Az első éjszakán tán csak egyszer szenderedtem el, s fel is riadtam, mert hirtelen nem tudtam, ki van mellettem, de aztán nagyon megörültem, és nem bántam, hogy nem jön álom a szememre. Tudom, hogy ő is ébren volt, a légzéséből észre lehetett venni, de mikor szóltam neki, nem válaszolt, mintha aludna.

a régi életünk

Reggel korán fölkelt, mint régen, s azt hittem, ellátja a jószágot, és újra elkezdődik a régi életünk, de nem azt csinálta, hanem a szekrényemből kisedett pár ruhát, és a tűzre rakta. Épp az utolsót tuszkolta a kályha nyílásába, mikor a konyhába léptem. Azok az asszonyok, akikről már korábban említést tettem, késsel mentek volna neki az uruknak, annyi szent. De én még csak meg se mukkantam, pedig igen fájt ilyet látni. És azt is gondoltam: jobban teszem, ha hallgatok, így könnyebb lesz elfelejteni mindkettőnknek. Nem vagyok ostoba nőszemély, tudom, hogy a háború nem gyerekjáték.

Everett Historical, shutterstock.com

Reggelit tettem az asztalra, teát főztem a ruháim melegén, s örültem, hogy nem a sajátjaival bánt el így, mivel a szekrényében megőriztem egy pár alsóneműt, amit ki se mostam, hogy bármikor hozzásimulhassak. De talán csak képzeltem, hogy még mindig érzem a szagát. Többet nem csinált ilyen, sőt lassan kijárt a határba, meg az állatokat is kipucolta, de enni nem adott nekik. Adtam én.

Nem mertem már *úgy* hozzányúlni, azért egyszer-egyszer, ha este levetkőztem, direkt úgy tettem, hogy lássa a mellemet vagy a hátsómat, de nem nézett oda. Azt a szagot továbbra sem találtam, mégis vágytam rá, hogy egyszer magához húz.

A többi asszonnyal is megesett ilyesmi. Egyik-másik szemérmetlenül beszélt is ezekről, én nem mondtam el, hogy nálunk mi van. Pedig egyszer megkérdezték, hogy az én uram gatyájában minden rendben van-e, de nem mondtam semmit, csak mosolyogtam, meg bólintottam. Az nem olyan nagy hazugság.

nehogy azt higgyék

A szomszédunk egy jó hónappal a többi férfi után jött haza. Már azt hittük, elő sem kerül, de csak kórházban volt, és a papírjai elkeveredtek. Amikor megjött, az anyja levágatott egy borjút, hogy méltó ünnepséget rendezzen. Minket is áthívtak, de mi nem mentünk, mert az uram nem akart. Küldtem azért egy tál pogácsát, nehogy azt higgyék, hogy nem osztozunk az örömükben, és ki-kijárogattam a kertbe, hogy lássam, kik vannak ott a faluból.

Egyszer csak látom, hogy az asszonyok, akikkel egy sorban szoktam ülni az istentiszteleten, s akiknek, ha akarok, ha nem, belelátok a bugyogójába is, engem bámulnak, és nyilvánvalóan rólam beszélnek, vagy inkább vitatkoznak valamin. Az ilyen föl lehet ismerni. Akkor nem mentem oda a kerítéshez, hogy szóba álljak velük, de aztán nagyon megbántam, mert egész éjjel nem aludtam, izgatott, mit beszéltek. Gondoltam, hogy nem a távolmaradásunkról. Ismerték az uramat, és láthatták, milyen szótlan lett.

Vasárnap, a templomban is éreztem, hogy néznek rám, és az ötvenegyedik zsoltár éneklése közben, épp, amikor ott tartunk, hogy „Mert tudom, hogy hűtlen voltam”, odafordultam a mellettem óbégató padtársamhoz, hogy most azonnal mondja meg, mit beszéltek rólam a minap. Úgy elcsodálkozott rajta, hogy még gondolkozni is elfelejtett, szabad-e tudnom. Azt mondja, egyenesen a két szemem közé nézve, a sajátját meg jól kidüllesztve, hogy „nem az én uram ment neki minden francia nőszemélynek, mint egy tenyészbika”. És tovább vernyogja, hogy „Tiszta szívet teremts bennem, Istenem, és az erős lelket újítsd meg bennem!”

Régen az anyám mondta úgy, hogy nekiment az apám, de az egész mást jelentett. Mert ő nem azt tette hozzá, hogy tenyészbika, hanem hogy barom. Úgy ültem ott tovább, hogy semmit se hallottam már abból, amit a tiszteletes úr beszélt, és nem láttam semmit, csak azt, hogy az uram meghágja az asszonyokat. Sorba mindet: szép, finom nőket, gyereklányokat és öregasszonyokat. És nem olyannak képzeltem, ahogyan régen velem csinálta, hanem ahogyan az állatok csinálják az ólban. Láttam ilyet elégszer.

Az istentisztelet után egyenest haza vettem az irányt, teljesen elfelejtettem, hogy ott volt az uram is, de mikor hazaért, nem tette szóvá, nem szólt az már semmiért se.

Egész addig nem tudtam másra gondolni, míg a kisfiam beteg nem lett. Pedig annyi mindent megpróbáltam! Éjjel-nappal imádkoztam érte, hogy tegyen az Isten mást a fejembe, de amit belerakott, azt rögtön kikergette onnan az az átkozott bika.

úgy képzeltem

Nincs neve annak, amit éreztem. Nem harag, és nem is csalódottság. Csak mikor a gyerek forró kis testét fogtam, akkor változott ismerős érzéssé, és megesküdtem, hogy ha a kicsi meghal, az apjának is vége kell legyen, mert úgy

képzelttem, mindez azért történik, hogy végre ne rá gondoljak. Ahogy romlott a gyerek állapota, egyre részletesebb terv lett a fejemben, hogy mit teszek. Azt sem bántam, hogy láttam magam bilincsbe verve.

Az imáimat azonban meghallotta a jóisten: az én egyetlen kincsemnek nem kellett minket itthagyni. A halál kapujából fordult vissza. Nem hálálhatom meg azzal, hogy úgy cselekszem, ahogy elterveztem.

Pedig nem kevésbe van a szer. A városban, a gyerek orvosságaival együtt jutottam hozzá. Ha az asszonyok nem beszélnének ilyesmiről, fogalmam sem lett volna róla, hogyan lehet beszerezni. Itt őrzöm a ruhám alatt, parányi kis fiola. Néha beleszagolok. Meleg, otthonos illata van.

felső kép | A vesztes német hadsereg visszavonul Németországba az 1918-as offenzívák végső kudarca után.

kép | Everett Historical, shutterstock.com